

Ortaokullarda Çalışan Öğretmenlerin Sınıf Yönetim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi

*Selahittin ÖZDEMİR, ** Dr. Kenan SİVRİKAYA

* İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Programı

** İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

Özet—Bu araştırmanın amacı, ortaokullarda çalışan öğretmenlerinin sınıf yönetim beceri düzeylerinin incelenmesidir. Bu amaçla bu araştırmanın verileri; 2015–2016 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Eyüp ve Gaziosmanpaşa ilçelerinde bulunan ortaokullarda çalışan öğretmenlerden basit tesadüfi örneklem yoluyla her okuldan 1-10 arası öğretmen belirlenerek toplam 300 öğretmene uygulanan Kişisel Bilgi Formu ve Sınıf Yönetim Beceri Ölçeği (Çulha, 2014) uygulanarak elde edilmiştir.

Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 20.0 paket programında tamamlayıcı istatistik, Varyans Analizi (Anova) ve t testi teknikleriyle analiz edilmiş anlamlılık $p < ,05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

Yapılan istatistik analizler sonucunda; öğretmenlerin toplam ölçek ile gelişme ve genel etkinlikler alt boyutunda yüksek düzeyde sınıf yönetim becerisine, giriş, sonuç alt boyutlarında ise ortalama üstü sınıf yönetimi becerisine sahip oldukları, cinsiyet değişkenine göre grupların toplam ölçek ile giriş, gelişme ve sonuç etkinlikleri alt boyutlarında anlamlı farklılık ve kıdem değişkenine göre grupların giriş ve sonuç etkinliklerinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Diğer parametreler ve değişkenler arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler —*Sınıf Yönetimi, Yönetim Becerileri,*

A RESEARCH ON SECONDARY SCHOOL TEACHERS' LEVEL OF CLASSROOM MANAGEMENT SKILLS

Abstract—The purpose of this study is to examine secondary school teachers' level of classroom management skills. For this purpose, the data in this research has been acquired by implementation of Personal Information Form and Classroom Management Skill Questionnaire with 300 teachers chosen from schools in Eyüp and Gaziosmanpaşa İstanbul during 2015-2016 academic year, using simple random sampling method (1-10 from each school).

The data has been analyzed using descriptive statistics, analysis of variance (ANOVA) and t test techniques in SPSS 20.0 package, and significance level has been identified as $p < ,05$.

As a result of statistical analysis, it has been observed that teachers have a high level of classroom management skill on the total scale and with subdimensions of development and general activities; and that their skills are above average when it comes to subdimensions of introduction and conclusion. According to gender variable, statistically significant difference has been identified within groups, in terms of total scale and with subdimensions of introduction, development and conclusion activities. Seniority variable taken into account, statistically significant difference has been identified within groups, in terms of introduction and conclusion activities. No significant difference has been identified among other parameters and variables.

Keywords—*Classroom Management, Management Skills*

GİRİŞ

Eğitim sürecinde sınıf düzeninin sağlanması, amaçların öğrencilerle paylaşılması, onların öğrenme amaçlarını gerçekleştirmeleri yönünde motive edilmesi ve öğrenmenin sağlanması hem öğretimsel hem de yönetsel rollerle ilişkilidir. Öğretmenin dersi planlaması, araç gereç hazırlaması, uygun yöntem ve teknikleri belirlemesi, ölçme ve değerlendirme yapması öğretimsel roller arasında sayılırken sınıfı kontrol etmesi, eğitim sürecini kontrol etmesi ve sınıf hakimiyetini sağlanması yönetsel roller olarak sayılabilir.

Bir başka tanıma göre sınıf yönetimi, eğitim amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için planlama, örgütlenme, eşgüdümleme, iletişim ve değerlendirme gibi işlevlere ilişkin ilke kavram, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli olarak uygulanmasıyla ilgili etkinliklerin tümüdür (Türkmen, 2011).

Bir yönetim süreci olarak sınıf yöneten öğretmen, okulun amaçlarına ulaşabilmek için öğrencilerin tüm çalışmalarını izler başarılı olmaları için olanak

hazırlar farklı eğitim öğretim yöntemleri kullanır (Ilgar, 2005:161).

Sınıf yönetimi insanın yönetimi olduğundan hem sınıf ortamı hem bireyin psikolojik özellikleri hem de sınıf dışı etkenlerle ilişkili olması bazı güçlükleri beraberinde getirecektir (Taş, 2005).

Öğrenme büyük ölçüde okulda, öğrenci, öğretmen etkileşimi ise sınıfta gerçekleşir. Kısaca, “eğitim öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği yaşam alanı” (Aydın, 2011: 53) olarak tanımlanan sınıfların yönetiminden öğretmen sorumludur. Öğretmenin sınıf yönetim tarzı öğrenci başarısında önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmenin bilgi ve becerisi sınıf yönetimindeki başarısı etkileyecektir (Ilgar, 2005: 161).

Baloğlu (2001)'na göre öğretimde etkili bir sınıf yönetimi becerisi kazanmak isteyen öğretmenin bu konuda çalışması ve kendini geliştirmesi gerekmektedir.

Eğitim; bir toplumun düzeninin sağlanabilmesi ve sürdürülebilmesi için gerekli bir sistemdir. Eğitim toplumun her türlü değişime uyum sağlamasının etkin araçlarından biridir (Serter, 2008: 70).

Eğitim süreci, bireyin topluma kazandırılmasını hedefleyen meydana gelmesi istenen değişikliklerin hal, hareket ve tavırlarına da yansımaları isteyen, çok yönlü işlevsel bir süreç olarak toplumun beklentisini de karşılama sorumluluğunu üstlenmiştir (Eren, 2001: 83).

Yönetim süreci, örgütsel amaçlara insanlar aracılığıyla ve yönetimin fonksiyonlarını kullanmak suretiyle ulaşmayı içerir. Dolayısıyla yönetim, örgütsel amaçlara planlama, örgütlenme, yönetme, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarını kullanarak etkili ve verimli bir biçimde ulaşmayı amaçlar (Çorbacıoğlu, 2013: 3).

Eğitim yönetimi, toplumun eğitim gereksinmesini karşılamak için kurulan eğitim örgütünü, önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili işletmek, geliştirmek ve yenileştirme sürecidir (Başaran, 2000: 29).

Öğretmen, öğrencileri ile sürekli etkileşimde bulunan, yaptığı davranışlarla öğrencilerine yol gösteren, istenen amaçları öğrencilere kazandırmak için eğitim programlarını uygulayan, öğrencilerde kalıcı öğrenmeler sağlamak için çeşitli yöntem ve teknikleri kullanan, öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlamak için araç gereçleri hazırlayan, yaptığı uygulama sonuçlarını izleyen ve değerlendiren kişidir (Yaşar, 2008: 181).

Sınıf yönetimi aynı zamanda sistematik olarak kaynakları örgütlenme, çevreyi etkili biçimde düzenleme, öğrenci gelişimini gözleme, öğrenci

sorunlarını önceden tahmin edebilme gibi unsurları etkili bir biçimde koordine edebilme olarak da tanımlanabilir (Terzi, 2002: 1). Öğretmenin önemli görevlerinden biri, öğretim süresince dersin akışını sürdürerek, konu dışına çıkmadan dersin yönetimini sağlamaktır. Sınıf yönetimini etkili gerçekleştirmesi için öğretmenin etkinlikleri akıcı bir biçimde uygulama, dersi dengeli yürütme ve grup bütünlüğünü sağlama becerilerine sahip olması gerekir (Celep, 2004: 118-119).

YÖNTEM

Bu araştırmanın evreni 2015–2016 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Eyüp İlçesinde bulunan ortaokullara çalışan öğretmenlerdir. Bu evren içinden basit tesadüfi örneklem yoluyla belirlenen her okula ölçekler dağıtılmış 1-10 arası öğretmen araştırmaya katılmış 312 ölçek geri dönmüş 12's, eksik bilgileri ve hep aynı puanı vermeleri nedeniyle geçersiz sayılmış analizler 300 kişi/ölçek üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada veri toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” ile “Sınıf Yönetim Becerileri Ölçeği (Çulha, 2014) kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha 0.94 olarak belirlenmiştir.

Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 20.0 paket programında frekans dağılımı, tanımlayıcı istatistik, Anova ve T testi yöntemi ile analiz edilmiştir.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Tablo 1: Grubun Demografik Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Erkek	125	41,7
	Kadın	175	58,3
Medeni Durum	Evli	174	58,0
	Bekâr	126	42,0
Yaş	20-25 yaş	38	12,7
	26-30 yaş	110	36,7
	31-35 yaş	53	17,7
	36 yaş ve üzeri	99	33,0
Kıdem	1-5 yıl	133	44,3
	6-10 yıl	64	21,3
	11-15 yıl	42	14,0
	16 yıl ve üzeri	61	20,3
Mezuniyet (Fakülte)	Eğitim Fakültesi	208	69,3
	Fen Edebiyat	57	19,0
Öğrenim	Diğer	35	11,7
	Lisans	259	86,3
	Yüksek Lisans	41	13,7

Tablo 2: Sınıf Yönetim Becerileri Ölçeğinin Toplam Puanlar ve Tüm Alt Boyutların Tanımlayıcı İstatistik Değerleri	N	\bar{x}	ss	Madde Sayısı
Giriş Etkinlikleri	300	45,05	0,32	11
Gelişme Etkinlikleri	300	74,32	0,45	17
Sonuç Etkinlikleri	300	48,53	0,41	12
Genel Etkinlikler	300	39,00	0,27	9
Tüm Ölçek	300	206,91	1,27	49

Tablo 3: Sınıf Yönetim Becerilerinin Cinsiyet Faktörüne Göre T Testi Sonuçları	CNS	N	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	Sd	p
Giriş Etkinlikleri	Erkek	125	43,53	6,15	-3,894	298	0,00*
	Kadın	175	46,14	5,41			
Geliştirme Etkinlikleri	Erkek	125	72,30	8,40	-3,889	298	0,00*
	Kadın	175	75,77	7,02			
Sonuç Etkinlikleri	Erkek	125	47,00	7,52	-3,208	298	0,001*
	Kadın	175	49,63	6,59			
Genel Etkinlikler	Erkek	125	38,45	5,09	-1,716	298	0,087
	Kadın	175	39,39	4,36			
Toplam Ölçek	Erkek	125	201,27	23,64	-3,805	298	0,00*
	Kadın	175	210,93	20,15			

$P < ,01$

Tablo 4: Sınıf Yönetim Becerilerinin Medeni Durum Faktörüne Göre t Testi Sonuçları	CNS	N	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	Sd	p
Giriş Etkinlikleri	Evli	174	44,63	5,80	-1,463	298	0,144
	Beakar	126	45,63	5,92			
Geliştirme Etkinlikleri	Evli	174	74,24	7,99	-0,213	298	0,831
	Beakar	126	74,44	7,57			
Sonuç Etkinlikleri	Evli	174	48,25	7,24	-0,803	298	0,423
	Beakar	126	48,92	6,92			
Genel Etkinlikler	Evli	174	39,27	4,77	1,186	298	0,237
	Beakar	126	38,62	4,57			
Toplam	Evli	174	206,40	22,43	-0,468	298	0,640

ölçek	Beakar	126	207,61	21,84			
Tablo 5: Sınıf Yönetim Becerilerini Yaş Durumu Faktörüne Göre ANOVA Testi Sonuçları	Yaş	N	\bar{x}	ss	Sd	F	P
Giriş Etkinlikleri	20-25 yaş	38	46,53	4,81	3	1,68	0,170
	26-30 yaş	110	45,41	5,99			
	31-35 yaş	53	44,89	6,16			
	36 ve üzeri	99	44,18	5,87			
Geliştirme Etkinlikleri	20-25 yaş	38	74,55	7,11	3	0,13	0,937
	26-30 yaş	110	74,45	7,79			
	31-35 yaş	53	74,64	8,25			
	36 ve üzeri	99	73,92	7,93			
Sonuç Etkinlikleri	20-25 yaş	38	48,79	6,20	3	1,63	0,181
	26-30 yaş	110	49,36	6,89			
	31-35 yaş	53	48,98	6,33			
	36 ve üzeri	99	47,27	7,92			
Genel Etkinlikler	20-25 yaş	38	38,58	4,97	3	1,02	0,381
	26-30 yaş	110	39,23	4,11			
	31-35 yaş	53	39,75	4,73			
	36 ve üzeri	99	38,49	5,15			
Toplam Ölçek	20-25 yaş	38	208,45	19,91	3	0,92	0,429
	26-30 yaş	110	208,45	22,02			
	31-35 yaş	53	208,26	21,89			
	36 ve üzeri	99	203,87	23,25			

Tablo 6: Sınıf Yönetim Becerilerinin Kıdem Durumu Faktörüne Göre ANOVA Testi Sonuçları	Kıdem	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Giriş Etkinlikleri	1-5 yıl	133	45,95	5,21	3	2,76	0,042
	6-10 yıl	64	45,13	6,40			
	11-15 yıl	42	43,29	6,78			
	16 ve üzeri	61	44,23	5,72			
Geliştirme Etkinlikleri	1-5 yıl	133	74,91	6,99	3	1,30	0,273
	6-10 yıl	64	74,44	8,20			
	11-15 yıl	42	72,19	9,82			
	16 ve üzeri	61	74,39	7,46			
Sonuç Etkinlikleri	1-5 yıl	133	49,59	6,12	3	2,96	0,033
	6-10 yıl	64	48,88	6,79			
	11-15 yıl	42	46,31	7,88			
	16 ve üzeri	61	47,41	8,40			
Genel Etkinlikler	1-5 yıl	133	39,41	3,94	3	0,86	0,459
	6-10 yıl	64	38,95	4,70			
	11-15 yıl	42	38,17	5,75			
	16 ve üzeri	61	38,70	5,35			
Toplam Ölçek	1-5 yıl	133	209,86	19,06	3	2,40	0,067
	6-10 yıl	64	207,39	22,56			
	11-15 yıl	42	199,95	26,83			
	16 ve üzeri	61	204,74	23,72			

Tablo 7: Sınıf Yönetim Becerilerinin Mezuniyet Durumu Faktörüne Göre ANOVA Testi Sonuçları	Mezuniyet	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	<i>Sd</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Giriş Etkinlikleri	Eğitim Fak.	208	45,04	5,95	2	0,85	0,42
	Fen Ede.	57	45,70	5,82			
	Diğer	35	44,06	5,40			
Geliştirme Etkinlikleri	Eğitim Fak.	208	74,10	7,87	2	0,90	0,40
	Fen Ede.	57	75,54	7,62			
	Diğer	35	73,66	7,71			
Sonuç Etkinlikleri	Eğitim Fak.	208	48,61	7,08	2	0,41	0,66
	Fen Ede.	57	48,86	8,09			
	Diğer	35	47,54	5,40			
Genel Etkinlikler	Eğitim Fak.	208	38,94	4,77	2	0,45	0,63
	Fen Ede.	57	39,47	4,98			
	Diğer	35	38,57	3,66			
Toplam Ölçek	Eğitim Fak.	208	206,69	22,49	2	0,76	0,46
	Fen Ede.	57	209,58	23,05			
	Diğer	35	203,83	18,85			

Tablo 8: Sınıf Yönetim Becerilerinin Öğrenim Durumu Faktörüne Göre T Testi Sonuçları	Öğrenim	N	\bar{x}	ss	t Testi		
					t	Sd	p
Giriş Etkinlikleri	Lisans	259	44,94	5,87	-0,825	298	0,41
	Yüksek Lisans	41	45,76	5,86			
Geliştirme Etkinlikleri	Lisans	259	74,06	7,80	-1,461	298	0,14
	Yüksek Lisans	41	75,98	7,71			
Sonuç Etkinlikleri	Lisans	259	48,39	7,11	-0,854	298	0,39
	Yüksek Lisans	41	49,41	7,10			
Genel Etkinlikler	Lisans	259	39,02	4,38	0,174	298	0,86
	Yüksek Lisans	41	38,88	6,37			
Toplam Ölçek	Lisans	259	206,4 1	21,84	-0,969	298	0,33
	Yüksek Lisans	41	210,02	24,11			

Araştırma grubunun toplam ölçek ile gelişme ve genel etkinlikler alt boyutunda yüksek düzeyde sınıf yönetim becerisine, giriş, sonuç alt boyutlarında ise ortalama üstü sınıf yönetimi becerisine sahip oldukları belirlenmiştir.

Çelik Akkaya (2006)'nın araştırmasında, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algıları "orta" düzeyde bulunmuştur.

Sivri (2012) ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerinin belirlenmesi konulu çalışmasında; öğretmenlerin sınıf yönetimi eğilimleri için belirlenen maddelere verdikleri yanıtlar çoğunlukla "her zaman" ve "genellikle" dir. Öğretmenlerin kendi algılarına göre, "öğrencilerle göz bağlantısı kurma", "öğrencilerin olumlu davranışlarını beğendiğini belli etme" ve "derse zamanında girip dersten çıkma" davranışları kendilerini en yeterli algıladıkları davranışlardır. Gözlem bulgularına göre; "alan bilgisine hakim olma", "öğrencilerine istenen davranışları sergilemeleri için örnek olma" ve "kazanımlara uygun öğrenme öğretme etkinliği seçme" davranışları en yüksek ortalamaya sahip

maddelerdir. Öğretmenlerin kendi algılarına ve gözlem sonuçlarına göre en düşük ortalamaya sahip oldukları davranışlar benzerdir. Bunlar "planlamada bireysel farklılıklara dikkat etme", "olumsuz davranışa karşı sınırlama getirmeyi tercih etme" ve "ortaya çıkan bir sorunu çözerken sınıfın katkısını sağlama" davranışlarıdır. Ankette elde edilen verilere göre düşük çıkan bir madde de "öğrencilerin birbirleri ile iletişimi için uygun ortamlar düzenleme" davranışlarıdır.

Öğretmenlerin sınıf yönetim anlayışlarına ilişkin olarak literatürde yapılan araştırmalar incelendiğinde Terzi (2001) öğretmenlerin otokratik sınıf yönetim anlayışını yansıtan maddelerinde belirtilen bazı davranışları sergiledikleri, ilgisiz sınıf yönetimi anlayışını belirten özellikler açısından bazı davranışları ve Demokratik sınıf yönetimi anlayışını belirten davranışları da sergiledikleri görülmüştür.

Ancak bazı davranışların geliştirilmesinin gerekliliği dile getirilmiştir. Kutlu (2006) sınıf yönetimine ilişkin olarak sürdürdüğü araştırmada öğretmenlerin karşılaştıkları istenmeyen davranışlar ders düzenini bozucu hafif şiddette davranışlar olduğunu tespit etmiştir. Öğretmenler, istenmeyen davranışları düzeltmeye yönelik olarak sözel yöntemler ile beden dili, daha ileri sınıf içi disiplin sorunlarında ise durumu değiştirme yöntemlerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin sınıflarında demokratik bir ortam oluşturmak ve sınıf ortamının düzenlenmesi için gerekli çalışmaları yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Nazlı (2015) ise sınıf öğretmenlerinin "öğrencilerin derste tuvalete gitmek için izin istemeleri", "öğrencilerin birbirlerini sıkça şikâyet etmeleri" ve "öğrencilerin sınıfta söz almadan konuşmaları" gibi disiplin sorunları ile daha çok karşılaştıkları görülmüştür. Öğretmenlere göre, disiplin sorunlarının en önemli nedenleri "bilgisayar oyunları, TV dizileri, internet ve medyanın olumsuz etkileri", "eğitsel davranış ve tutum açısından yetersiz aile desteği", "ailenin sosyoekonomik ve eğitim düzeyi", "günde altı saatlik ders sayısının bu sınıf öğrencileri için fazlası olması" dır. Öğretmenlerin disiplin sorunlarıyla baş etmede en fazla kullandıkları yöntemlerin; "öğrenci ile göz teması kurarım", "sorunu anlamaya çalışırım", "sorumluluk veririm" ve "sınıf dışında öğrenciyle özel konuşurum" olduğu görülmüştür.

Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin sınıf yönetim becerileri ölçeği puanlarının cinsiyet

değişkenine göre grupların aritmetik ortalamaları arasında genel etkinlikler alt boyutunda anlamlı bulunmazken toplam ölçek ile giriş, gelişme ve sonuç etkinlikleri alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılığın kadınlar lehine olduğu görülmektedir.

Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre, sınıf yönetim becerileri daha yüksek bulunmuştur. Bu bulguyu destekler nitelikte Erol (2006) sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları gerçekleştirme istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemler konusunda cinsiyet değişkeni açısından bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere kıyasla daha olumlu görüşlere sahip olduğunu tespit etmiştir.

Yine destekleyici araştırma sonuçlarından İlgar (2007) "İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri Üzerine Bir Araştırma" isimli doktora tezinde ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladığı çalışmada bayan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri puanı diğerlerinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Bu bulguları destekler nitelikte Sirkeci (2010), araştırmasında resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara karşı öğretmenlerin izledikleri yaklaşımları belirlemeyi amaçladığı çalışmada, bayan öğretmenler, sınıftaki disiplin sorunlarının üstesinden gelebilmek için ailelerle işbirliğine, erkek öğretmenlerden daha fazla yer vermektedirler.

Baburşah (2014) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerini belirlemek ve bu eğilimleri çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçladığı çalışmada bayanların daha yüksek yönetim becerilerine sahip oldukları bulunmuştur.

Nazlı (2015), Bingöl il merkezindeki resmi ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunları, nedenleri ve öğretmenlerin bu sorunlarla baş etme yöntemlerini incelediği çalışmada cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmuştur.

Nazlı (2015) da karşılaşılan disiplin sorunları ve disiplin sorunlarının nedenleri açısından öğretmenlerin görüşlerinde "cinsiyet" değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmuştur.

Bu bulgulardan farklı olarak Yılmaz (2009) tarafından, sınıf öğretmenlerinin demokratik

tutumlarının cinsiyet, medeni durum, sahip oldukları çocuk sayısı, meslekteki kıdem yılları, eğitim düzeyleri ve algıladıkları anne-baba tutumları değişkenlerine göre ne ölçüde farklılaştığını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada katılımcı sınıf öğretmenlerinin demokratik tutumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşmaya rastlanmamıştır.

Yine Uç (2013), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile örgüt kültürü arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçladığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Aynı şekilde Terzi (2001) öğretmenlerin kişisel özellikleri ve yönetim anlayışlarına ilişkin görüşleri dikkate alındığında ise öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını tespit etmiştir.

Bu sonuçlara göre literatürde yönetim becerileriyle ilgili farklı sonuçlara rastlanmış olsa da sınıf yönetim becerileri farklılıklarını tespit eden araştırma sonuçları incelendiğinde çoğunlukla bayanlar lehine sonuçlandırıldığı ve bayanların sınıf yönetim becerilerinin erkeklere göre daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Bu bulguda bu araştırma sonucuyla örtüşmekte ve desteklemektedir.

Yalçınkaya ve Tonbul (2002), Burç Doğan (2006), Topal (2007), Zengin Bağcı (2010), Özgan, Yiğit, Aydın ve Küllük (2011), Şahin ve Altunay (2011) tarafından yapılan çalışmalar bu sonucu destekler niteliktedir. Yine bu bulguları destekler nitelikte Yılmaz (2009) tarafından, sınıf öğretmenlerinin demokratik tutumlarının medeni durum değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Yine Uç (2013), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile örgüt kültürü arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçladığı çalışmada medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Bu bulgulardan farklı olarak Erol (2006) sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları gerçekleştirme, istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemler konusunda 40-49 yaş aralığındaki öğretmenlerin, 2. sınıfı okutan öğretmenlerin, sınıf mevcudu 31-40 arasında olan öğretmenlerin, Eğitim Yüksek Okulu ve Lisans Tamamlama mezunu öğretmenlerin, sınıf öğretmenliği dışındaki diğer branşlardan mezun olan öğretmenlerin sınıf yönetimi uygulamalarında daha hassas davrandıkları tespit edilmiştir.

İlgar (2007) ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile çeşitli

değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladığı çalışmada 41 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin, evli veya dul-boşanmış olanların, öğretmen okulundan mezun olan öğretmenlerin, sınıf yönetimi becerileri puanı diğerlerinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Bu sonuçlara göre literatürde yönetim becerileriyle ilgili farklı sonuçlara rastlanmış olsa da sınıf yönetim becerileri farklılıklarını tespit eden araştırma sonuçları incelendiğinde yaş değişkeninin yönetim becerilerini etkilediği ve yaşları yüksek olanların lehine sonuçlandığı ve yaş arttıkça sınıf yönetim becerilerinin genç öğretmenlere göre daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Bu bulguda bu araştırma sonucu farklılaşmaktadır. Bunun sebebinin örneklemden ve yeni eğitim sistemiyle yetişen öğretmenlerin niteliklerinin olumlu etkilenmesi ve değişime açık olmaları olarak değerlendirilebilir.

Araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin sınıf yönetim becerileri ölçeği puanlarının kıdem değişkenine göre grupların aritmetik ortalamaları arasında toplam ölçek ile geliştirme ve genel etkinliklerde anlamlı farklılık bulunmazken giriş ve sonuç etkinliklerinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Giriş ve sonuç etkinlikleri alt boyutu puanlarının kıdem değişkenine göre söz konusu farklılığın 1-5 yıl kıdeme sahip olan grup ile 11-15 yıl kıdeme sahip olan grup arasında, 1-5 yıl olan grup lehine olduğu görülmüştür. Kıdemleri 1-5 yıl olan grubun sınıf yönetim becerilerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Diğer gruplar arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Bu bulgulardan farklı olarak Erol (2006) sınıf yönetimi açısından gerekli düzenlemeleri ve davranışları gerçekleştirmek istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etmede kullandıkları yöntemler konusunda kıdemi 20 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin sınıf yönetimi uygulamalarında daha hassas davrandıkları tespit edilmiştir.

İlgar (2007) ilköğretimde görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladığı çalışmada 11 yıl ve daha fazla öğretmenlik deneyimine sahip olan öğretmenlerin, sınıf yönetimi becerileri puanı diğerlerinden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Yine Yılmaz (2009) tarafından, sınıf öğretmenlerinin demokratik tutumlarının mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşmaya rastlanmamıştır.

Sirkeci (2010), araştırmasında resmi ve özel ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları sorunları ve bu sorunlara karşı öğretmenlerin izledikleri yaklaşımları belirlemeyi amaçladığı çalışmada, meslekteki çalışma süreleri arttıkça, sınıf disiplini sağlamak için okul yönetimiyle daha fazla işbirliği yapmaktadırlar.

Uç (2013), ilköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile örgüt kültürü arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçladığı çalışmada kıdem arttıkça yönetim becerilerin arttığını bulmuştur.

Baburşah (2014) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerini belirlemek ve bu eğilimleri çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçladığı çalışmada ise mesleki kıdemin yönetim becerilerini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çelik Akkaya (2006), 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin sınıfta davranış yönetimi boyutuna ilişkin algıları, 11-15 ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin algılarına göre daha düşük olduğunu tespit etmiş, bu durum araştırma sonucumuzu desteklemektedir.

Çubukçu ve Girmen (2008), mesleki kıdemin sınıfta davranış yönetimi alt boyutlarında meslekteki hizmet süresinin etkili bir unsur olduğunu, Sivri (2012)'in 16 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin davranış yönetimi açısından kendilerini daha yeterli gördüklerini belirtmesi araştırmamızın sonucunu destekler niteliktedir.

Korkut ve Babaoğlu (2010), deneyim süresi 11-25 yıl olan sınıf öğretmenlerinin, deneyim süreleri 1-5 yıl olanlara göre davranış düzenlemeleri boyutu beceri algılarının daha yüksek olduğunu saptaması da araştırmamızı desteklemektedir.

Bu sonuçlara göre literatürde yönetim becerileriyle ilgili farklı sonuçlara rastlanmış olsa da sınıf yönetim becerileri farklılıklarını tespit eden araştırma sonuçları incelendiğinde kıdem değişkeninin yönetim becerilerini etkilediği görülmüştür. Çoğunluk araştırmada kıdem arttıkça sınıf yönetim becerilerinin arttığına ilişkin sonuçlar çoğunluktadır. Bu bulguda bu araştırma sonucu farklılaşmaktadır. Bunun sebebinin örneklemden ve yeni eğitim sistemiyle yetişen öğretmenlerin niteliklerinin olumlu etkilenmesi ve değişime açık olmaları olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- A. Aydın,** (2011). Sınıf Yönetimi. (15. Baskı). Ankara: Pegem.
- A. Balcı,** (2007). Etkili Okul Geliştirme Kuram Uygulama ve Araştırma, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- A. Boyacı,** (2011). Eğitim Sosyolojisi Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- A. Çulha,** (2014).Eğitim Fakültesinden Mezun Olan Öğretmenlerle Değer Fakültelerden Mezun Olan Öğretmenlerin Sınıf Yönetim Becerilerinin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, HARRAN Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Şanlıurfa.
- A. Eren,** (2001). Eğitim Sürecinde Öğrenci. Bilim ve Teknik Dergisi, 10, 2001, 80-84.
- A. Eskicumalı,** (2002). “Eğitim, Öğretim ve Öğretmenlik Mesleği”, Öğretmenlik Mesleğine Giriş. (Ed. Y. Özden). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- A. Hakan,** (1991). Eğitim Programı ve Öğretim Yöntemleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.
- A. M. Sünbül,** (2003). Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Öğretmenlik Mesleğine Giriş Kitabı. (Ed. Ö, Demirel ve Z. Kaya), Ankara: Pegem Yayınları.
- A. Özer,** (2005). Etkin Öğrenmede Yeni Arayışlar: İşbirliğine Dayalı Öğrenme ve Buluş Yoluyla Öğrenme. Güz / 2005 sayı 35: 105-131
- A. R. Terzi,** (2002). “Sınıf Yönetimi Açısından Etkili Öğretmen Davranışları”. Ankara: Milli Eğitim. (155-156),162-169.
- A. Taş,** (2005).Sınıf Yönetimini Etkileyen Etmenler. Etkili Sınıf Yönetimi. (Editör: Hüseyin Kıran) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ataman, A.** (2003). Sınıf İçinde Karşılaşılan Davranış Problemleri Ve Bunlara Karşı Geliştirilen Önlemler. (Ed.L. Küçükahmet) Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım,
- B. Öztürk,** (2009). Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve giderilmesi. Karip E. (Ed.).. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- B. Sirkeci,** (2010). Özel ve Devlet İlköğretim Okulları Birinci Kademesindeki Öğretmenlerin, Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları ve Yaklaşım Biçimleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- B. Yiğit,** (2004). Sınıfta Disiplin ve Öğrenci Davranışının Yönetimi. Turan, Ş. ve Şişman, M. (Ed.). Sınıf yönetimi. Ankara: Pegem A Yayınları.
- C. Celep,** (2004). Sınıf Yönetimi ve Disiplini (3. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ç. Terzi,** (2001). Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Anlayışlarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- D. Baburşah,** (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Eğilimlerinin Belirlenmesi Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- D. Sivri Gülünay,** (2012). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi eğilimlerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- E. Ağaoglu,** (2011). Sınıf Yönetimi ile İlgili Genel Olgular (Ed. Z. Kaya), Sınıf Yönetimi (12. Baskı) içinde (s. 1-42). Ankara: PegemA Yayıncılık,
- E. Kutlu,** (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Sınıf Yönetiminde Davranış Düzenleme Sürecinin Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- E. Toprakçı,** (2008). Sınıfa dayalı yönetim. Ankara: Pegem Akademi.
- H. Başar,** (2008) “Eğitim ve Sınıf Yönetimi” Sınıf Yönetimi (Ed: Ağaoglu, E.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- H. Demirtaş,** (2012). Sınıf Yönetiminin Temelleri. Kıran, H. (Ed.). Etkili sınıf yönetimi. Ankara: Anı Yayıncılık,.
- H. Sarı,** (2005). “Etkili Bir Öğretim İçin Bir Öğretmenin Planlaması Gereken Stratejiler” Öğretmenin Dünyası (ed. Sünbül Murat Ali). Mikro Yayıncılık Ankara: Odunpazarı Belediyesi Yayınları 10.
- H. Uç,** (2013). İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri İle Örgüt Kültürü Arasındaki İlişki (Maltepe İlçesi Örneği) (Yüksek Lisans Tezi) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- H. Yavuzer,** (1994). Çocuk Psikolojisi. (Onuncu Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- İ. E. Başaran,** (2000). Örgütsel Davranış İnsanın Üretim Gücü, Ankara: Feryal Matbaası.
- İ. Erdoğan,** (2008). Eğitim ve Okul Yönetimi ,İstanbul: Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- J. Nelsen, L. Lott, S. Glenn,** (2003). Sınıfta Pozitif Disiplin (Çev: Miyasa Koyuncu) İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- K. Nazlı,** (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları, Nedenleri Ve Öğretmenlerin Bu Sorunlarla Baş Etme Yöntemlerinin Değerlendirilmesi Yüksek Lisans Tezi, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- K. Selvi,** (2008). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı. Ankara:Anı Yayıncılık.
- K. Yılmaz,** (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Demokratik Tutumlarının Algıladıkları Anne Baba Tutumlarına ve Bazı Demografik

- Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- L. Ilgar,** (2005).Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi. (3. Baskı). İstanbul: Beta Basım.
- L. İlgar,** (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- L. Küçükahmet,** (1999).“İdeal Bir Öğretmen Nasıl Davranır?”, Öğretmenlik Mesleğine Giriş. (Ed. L. Küçükahmet). İstanbul: Alkim Yayınevi, ss. 15-20.
- M. A. Helvacı, ve İ. Aydoğan,** (2011). Etkili Okul ve Etkili Okul Müdürüne İlişkin Öğretmen Görüşleri, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (2011) 4/2, 41-60.
- M. Bayrakçı,** (2011). Sınıfta zaman yönetimi, Sınıf Yönetimi, Ankara: İhtiyaç Yayıncılık,
- M. Erden,** (2005). Öğretmenlik Mesleğine Giriş .İstanbul: Epsilon Yayınları.
- M. Muşta,** (2005). “Eğitimin Dört Boyutu”, Öğretmenin Dünyası (Ed. M. Sünbül), Mikro Yayıncılık, Ankara: Odunpazarı Belediyesi Yayını.
- M. Sarıtaş,** (2005).Sınıf Yönetimi Ve Disiplinle İlgili Kurallar Geliştirme. Leyla Küçükahmet (Ed.), Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar (s. 43-84). (4. Baskı). Ankara: Nobel.
- M. Ş. Keskinoglu,** (2006). Yüzünden Okumak, İstanbul: Akademi Yayınları.
- M. Şişman,** (2000). Öğretmenliğe Giriş. (2. Basım) Ankara: PegemA Yayıncılık.
- MEB,** (2005). Öğretmen yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Ankara: Millî Eğitim Basımevi, Ankara.
- MEB.** (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu. 16.12.2015 tarihinde <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> adresinden alınmıştır.
- MEB.** (2006). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri.16.12.2015 tarihinde <http://oyegm.meb.gov.tr/yet/> adresinden alınmıştır.
- N. Baloglu,** (2001). Etkili Sınıf Yönetimi, Ankara: Baran Ofset, Ankara.
- N. Serter,** (2008). 21. Yüzyılda İnsan Merkezli Eğitim. İstanbul: Nesnel Yayınları.
- N. Yılmaz,** (2008). Dersin Akışını Bozan İstenmeyen Davranışları Yönetme Stratejilerinin İncelenmesi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi. (10)-1.
- Ö. Demirel,** (2004). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı. (7. Basım). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ö. F. Tutkun,** (2005). Öğretmenin Dünyası, Çocuğun Okul Dışı Zamanını “Değerlendirmesinde Anne-Baba Ve Okulun Sorumlulukları” Odunpazarı Belediyesi Yayınları - 10 Eğitim Dizisi – 3,
- S. Batu, ve G. Kırcaali İftar,** (2011). Kaynaştırma, İstanbul: Kök Yayıncılık.
- S. Çorbacıoğlu,** (2013). Yönetim Bilimi II (Ed. Sözen, S.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- S. Özdemir, M. Özcan,** (2011). “Bilgi Toplumunda Eğitim ve Öğretmenlik Mesleği” Eğitim Sosyolojisi (Ed. Boyacı, A.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- SE. özer,** (2001). “Öğretimde Strateji, Yöntem ve Teknikler”, Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. (Ed. M. Gültekin). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, ss. 95-122.
- Ş. Türkmen,** (2011). Okullarda Yönetim Etkinlikleri, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Ş. Yaşar,** (2008). Eğitim Bilimine Giriş (Ed. Gültekin, M.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Ş. Yaşar, E. Sözer ve M. Gültekin,** (2000).“İlköğretimde Öğrenme-Öğretme Süreci ve Öğretmenin Rolü”, VIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı. Karadeniz Teknik Üniversitesi Basımevi, Trabzon.
- T. Çalık,** (2009). Sınıf Yönetimi İle İlgili Temel Kavramlar. (Ed. L. Küçükahmet), Sınıf Yönetimi, Ankara: Pegem Akademi.
- T. Gürkan,** (2001).“Öğretmenin Nitelikleri ve Görevleri”, Öğretmenlik Mesleğine Giriş. (Ed. E. Sözer). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.. 27-38.
- V. Çelik,** (2003). Sınıf Yönetimi. Ankara: Nobel Basımevi.
- V. Çelik,** (2006). Eğitimde Moral Liderlik. Türk Eğitim Sisteminde Yeni Paradigma Arayışları Sempozyumu. 4-5 Kasım 2006, Ankara: Pozitif Matbaacılık.
- V. Hoşgörür,** (2005). “İletişim”. Sınıf Yönetimi. (Ed. Z. Kaya). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- V. Sönmez,** (1991). Eğitim Felsefesi. Ankara: Adım Yayıncılık.
- Y. Akyüz,** (1994). Türk Eğitim Tarihi, İstanbul: Kültür Koleji Yayınları.
- Y. Şimşek,** (2008). “Sınıf ve Grup Lideri Olarak Öğretmen” Sınıf Yönetimi (Ed: Ağaoğlu, E.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- YÖK.** (1998).Fakülte-Okul İşbirliği. Ankara: YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi.
- Z. Bursalıoğlu,** (2012). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, Ankara: Pegem A.
- Z. Erol,** (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Z. Kaya, (2011). Olumlu Öğrenme Ortamı Oluşturma.
Sınıf Yönetimi (12. Baskı) Ankara: PegemA
Yayıncılık.